

SINDICALISME DE CLASSE I MOBILITZACIÓ UNITÀRIA PER UN FINANÇAMENT JUST

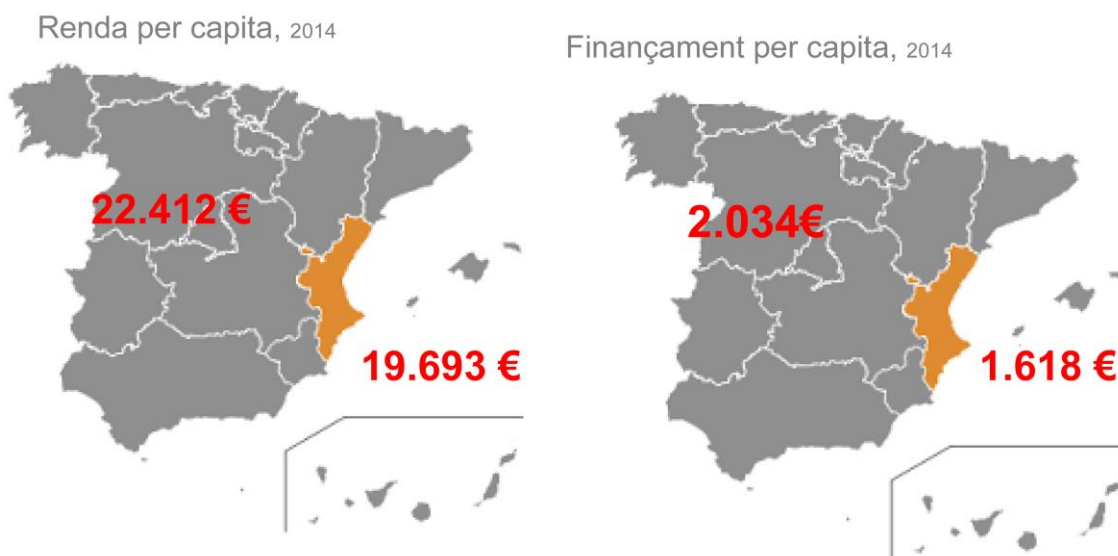
CCOO-PV
GRUPO I CES-CV

1. Quin problema tenim amb el finançament les valencianes i els valencians

L'article 158 de la Constitució assegura la suficiència financera de les comunitats autònomes per a garantir un nivell mínim en la prestació dels serveis públics fonamentals en tot el territori de l'Estat espanyol. Una assignació que ha d'establir-se en els Pressupostos generals de l'Estat. No obstant això, el sistema actual ens condemna, ja que som l'autonomia pitjor finançada i la que menys inversió rep.

Aquest **infrafinançament** es pot demostrar amb dades tal i com hem comprovat en la informació elaborada per *Ismael Fernández*, membre de la Comissió d'Experts nomenada per les Corts i per *Clara Ferrando*, secretària autonòmica d'Hisenda. Mentre la mitjana de l'Estat en finançament *per capita*, en l'any 2014, era de 2.034 €, al País Valencià era de 1.618 €, quan la nostra renda és 12 punts inferior.

Renda i finançament *per capita*

Som l'11 % de la població i rebem menys del 6 % de les inversions de l'Estat. Si ens remetem als Pressupostos generals de 2017, n'estem a la cua. 119 euros *per capita* davant dels 405 de Castella i Lleó, que va al capdavant, i davant la mitjana que es va situar en 185.

Aquesta discriminació està en l'origen dels problemes financers de la Generalitat Valenciana, que, unida a la caiguda d'ingressos fiscals durant la crisi, ha provocat un deute estimat en 14.000 milions en aquesta última dècada. A més, l'endeutament acumulat ha generat unes despeses per interessos superiors als 2.000 milions d'euros anuals. Entrem així en un cercle viciós que es retroalimenta: la insuficiència d'ingressos del model de finançament provoca dèficit i més deute.

Tenim un problema d'ingressos i no de despeses, perquè el País Valencià ingressa 260 € menys per persona que la mitjana estatal i gasta també 160 € menys que la mitjana de tot l'Estat. Per tant, és necessari corregir els desequilibris d'un sistema de finançament que, en teoria, es revisa cada cinc anys, però que porta ja quatre de retard. Un sistema de finançament que ha de basar-se en la **suficiència** i en la **solidaritat**, per assegurar la igualtat d'oportunitats entre regions i l'accés de la ciutadania als serveis públics fonamentals, sobretot pensant en les persones més vulnerables i que més necessiten de l'estat del benestar.

Davant un problema social que té una afectació transversal, al sindicat vam entendre que era una oportunitat històrica per cohesionar el poble valencià. Per això vam assumir el lideratge en l'articulació de la mobilització, juntament amb altres agents socials, econòmics i polítics representatius, conscients que la capacitat de negociació dependrà de la nostra capacitat de pressió, de la gent que siguem capaços de sumar a aquesta reivindicació justa.

2. El canvi necessari: millor model de finançament, més inversions i compensació del deute

Des de CCOO PV hem analitzat i valorat també el segon informe de la Comissió d'Experts nomenada per les Corts Valencianes de desembre de 2017.

Des de la coincidència amb les reivindicacions de la plataforma mobilitzadora Per un Finançament Just al País Valencià i d'acord amb les pròpies valoracions, el sindicat assumeix els trets principals de la proposta estudiada i per tant el finançament que

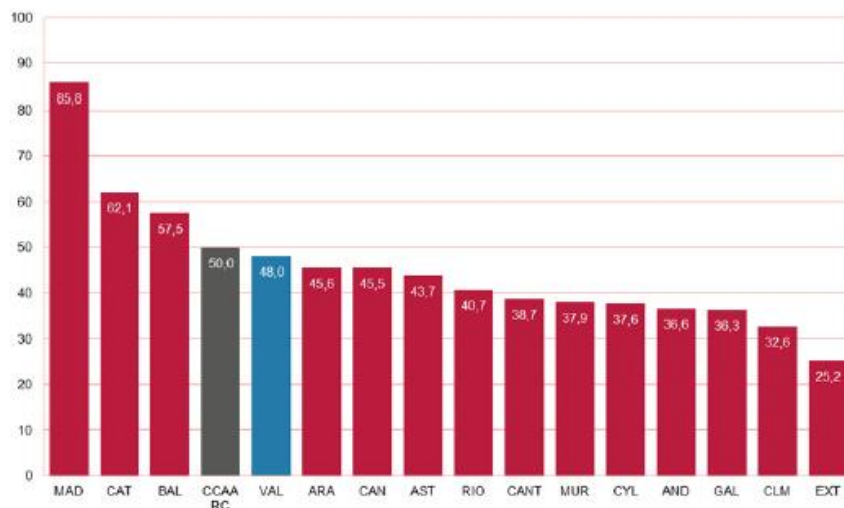
reclamem per a compensar la situació d'insuficiència global que patim al País Valencià es basa en eixes línies mestres.

Destaquem en primer lloc com és el model de finançament autonòmic proposat i en segon lloc quines altres mesures considerem necessàries per a acabar amb la **situació d'insostenibilitat financera autonòmica**.

A) MODEL DE FINANÇAMENT PROPOSAT

Per poder resoldre els problemes diagnosticats el model nou de finançament autonòmic ha d'acomplir els requisits següents:

Grau d'autonomia d'ingrés¹ de les comunitats autònomes 2015

¹ El grado de autonomía de ingreso se define como la ratio entre la recaudación normativa homogénea de aquellos tributos en los que las CC.AA. tienen capacidad normativa (IRPF, tributos cedidos y REF canario) y la financiación a competencias homogéneas de las CC.AA. expresado en porcentaje.
Fuente: MINHAFP (2017b), De la Fuente, A. (2017) y elaboración propia.

Suficiència estàtica i dinàmica

La *suficiència estàtica* ha de respondre a un criteri polític sobre el volum de serveis a prestar i finançar. En aquesta valoració s'ha de calcular el volum de serveis de totes les comunitats autònomes, ja que és l'obligació global de l'Estat envers la seua ciutadania.

La *suficiència dinàmica* és el nivell de recursos necessaris per a finançar les necessitats de despesa de les comunitats autònomes de règim comú, d'acord amb les seues competències al llarg del període d'aplicació del model.

Per garantir una solució a aquestes dues exigències cal actuar en quatre direccions:

1. Recomposició de l'equilibri vertical. Cal assignar a cada administració una base tributària propera a la dimensió de despesa en les seues competències.
2. Cal establir regles de despesa. Els mínims en despesa en serveis públics fonamentals han de garantir la protecció de les prestacions i els màxims han d'estar limitats per la sostenibilitat financera.
3. És necessari dotar un fons de reserva durant els períodes en els quals la recaptació tributària supere el màxim establert per la regla de despesa.
4. S'han de fixar objectius realistes d'estabilitat pressupostària de manera coordinada i no per imposició d'una única administració.

Reforç de l'autonomia tributària

La participació actual de les comunitats autònomes de règim comú en els tributs estatals ha de revisar-se amb l'objectiu de fer efectiu l'equilibri vertical. Per assolir-ho s'ha d'atribuir a les comunitats una cessió o participació en els recursos tributaris proporcional a la seua participació en la despesa no financera de les administracions públiques.

Càlcul objectiu de necessitats

Es proposa que els serveis públics fonamentals (polítiques de salut, d'educació i de protecció social (art. 15, LOFCA)) gaudisquen d'una garantia superior de suficiència dinàmica. Es considera que l'indicador de demanda de serveis idoni és la població.

Per incorporar en el futur noves variables correctores i de demanda, es proposa establir un Observatori permanent del cost de provisió dels serveis i polítiques públiques, dependent del Consell de Política Fiscal i Financera.

Anivellació horitzontal: mínim i màxim

L'aplicació del criteri d'equitat és de base constitucional i es recull en tota la legislació vigent. La seua efectivitat requereix que tota la ciutadania pugua accedir als mateixos nivells de provisió dels serveis públics amb el mateix esforç fiscal.

La fi de l'*statu quo*

La permanència de l'*statu quo* ha estat la principal causa de la discriminació objectiva en el finançament dels serveis públics autonòmics. Perquè no es perllongue per més temps, es proposa corregir aquesta discriminació entre les comunitats de règim comú i abordar també l'actualització de la contribució de les comunitats forals al finançament dels SPF en el conjunt de l'Estat mitjançant una contribució proporcional a la seua capacitat tributària en els tributs compartits.

A més a més, per fer realitat aquestes demandes cal desenvolupar una nova estructura dels fons de finançament, s'han de millorar els instruments de recaptació i també crear-ne de nous.

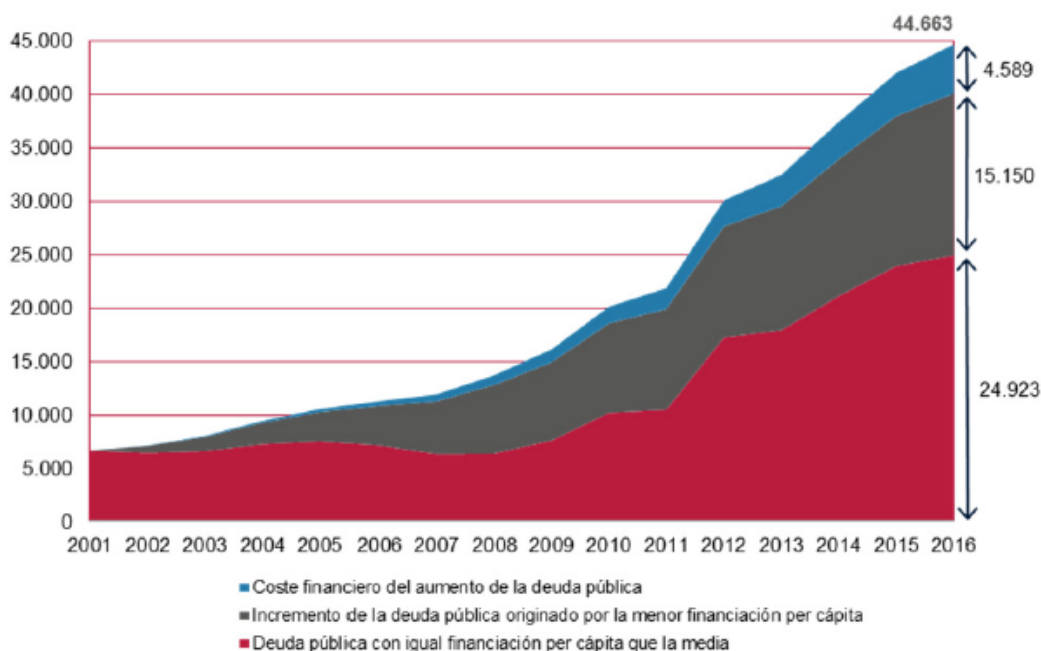
La proposta dels experts estructura tres fons: el fons bàsic de finançament (FBF), el fons d'anivellació vertical (FNV), que proposa cedir més tributs a les comunitats autònomes, i el fons complementari de finançament (FCF). Es proposen també modificacions per a la gestió tributària i el fons de compensació interterritorial (FCI) per tal de fer-los efectius i superar les seues limitacions actuals.

En resum, una revisió a fons del model de finançament que **garantisca la suficiència fiscal** autonòmica, per evitar seguir en situació de fallida creixent, i en **la solidaritat interterritorial** que permeta fer front a les exigències de resposta en finançament públic dels cicles econòmics.

B) NO SOLAMENT CAL MILLORAR EL MODEL DE FINANÇAMENT

Val a dir també, que a més d'un nou model de finançament que no continue agreujant la situació del País Valencià ens cal superar dues bretxes: **la mancança d'inversions estatals** al País Valencià i **la necessitat de superar el deute acumulat** en tants anys de desequilibri financer.

Efecte del finançament per habitant en el deute valencià. 2002-2016

Fuente: MINHAFP (2017b, 2017c), Banco de España (2017) y elaboración propia.

Pel que fa al deute, i tal com hem esmentat abans, les insuficiències en el finançament autonòmic han generat un dèficit estimat de 14.000 milions d'euros en els darrers deu anys als quals cal afegir els 2.000 milions pels interessos del pagament del crèdit. Aquests 16.000 milions són el que reclamem com a deute històric o acumulat. La superació de la segona taxa d'empleats públics per cada 1.000 habitants més baixa de tot l'estat (45,5 davant els 81,5 d'Extremadura), la creació de milers de centres educatius o desenes d'hospitals d'abast comarcal són algunes de les millores que es podrien aconseguir amb els recursos que corresponem al pagament d'aquest deute i són els avanços que necessitem el poble valencià per atendre suficientment el nostre dret als serveis públics fonamentals.

Quant a les inversions, no hem d'oblidar tampoc que tot i ser l'11 % de la població de l'Estat rebem solament entre un 5 i un 6 % de les inversions estatals i que en conseqüència dins del que seria la normalització de la situació financera del País Valencià cal corregir aqueix desequilibri. Amb unes inversions acordades a la importància de la nostra taxa d'habitants podem començar un camí que ens permeta millorar la taxa d'ocupació, la nostra capacitat de crear riquesa i també el canvi necessari de model productiu que ens pugui situar al mateix nivell que la resta d'Europa ja començant el segle XXI.

3. Les reivindicacions del sindicalisme de classe en el finançament just

El principal problema que genera la falta de recursos públics és la limitació de la capacitat de l'acció política per a corregir les desigualtats entre les persones. Destaquem en aquest sentit, que el sindicat reivindica una millora del finançament, no per tornar a la senda dels grans esdeveniments i construccions que projecten al nostre territori i el posen en aqueix mapa, sinó per garantir els serveis públics i possibilitar que les condicions de treball siguin decents.

Una millora substantiva de l'ocupació i de la inclusió solament serà possible des de la transformació del model econòmic per a fer-lo més sostenible mediambientalment i social. Capgirar el rumb fixat fa més de 20 anys per governs conservadors, requereix d'una voluntat política decidida, però també de pressupost.

La condonació del deute històric, majors inversions i una millora del finançament, solament seran possibles si venen de la mà d'una reforma fiscal, i podrien implicar un major desenvolupament del sistema de benestar i d'atenció a les persones empobrides, augmentant la dotació per a serveis socials, dependència i igualtat. Aquestes millores tindrien una repercussió especial al serveis públics tant pel que fa a la millora de les condicions laborals dels treballadors i de les treballadores del sector com pel que fa a la qualitat i l'abast d'aquests serveis.

S'afavoriria també la creació d'un tipus d'ocupació de major valor afegit, deixariem d'expulsar la joventut del nostre territori, facilitaria mesures que milloren la seguretat i la salut laboral o que fomenten la coresponsabilitat dels homes en tots els àmbits.

Podria contribuir a impulsar la reindustrialització, des de la dotació d'infraestructures estratègiques, i preparar-nos per a la digitalització i robotització dels sistemes de producció, fent una transició que minimitzés l'impacte en l'ocupació i sostingués econòmicament els qui queden fora.

Futuribles tots aquests, reivindicacions del sindicalisme de classe, que cerca estendre els drets i fer-los efectius.

4. Reptes i motivacions per a continuar amb la reivindicació unitària

Des de l'organització sindical més representativa del País Valencià veiem, en conclusió, que estem en un moment històric cabdal per l'oportunitat que se'ns presenta amb la possibilitat de tancar fronts oberts en confrontacions enquistades o supèrflues i poder cohesionar la societat valenciana en una lluita pels drets fonamentals de les persones reconeguts en el nostre estat de dret.

Val a dir però, que la lluita de base i reivindicativa és un repte que cal renovar dia a dia per la seua pròpia definició; que està sotmesa a la necessitat d'adaptar-se als canvis que es produeixen en el context polític i econòmic i que es fonamenta en la capacitat de convocatòria i d'organització de les entitats cíviques i socials.

En el nostre àmbit autonòmic, la plataforma per un Finançament Just vam assolir una fita sense precedents per la transversalitat de la manifestació de novembre de 2017 i per l'ampli suport del Manifest reivindicatiu. Ara bé, si mirem el futur i la continuïtat de la reivindicació hem de millorar la coordinació i l'activació de totes les entitats que hi participarem atenent la diversitat d'àmbits d'acció (partits polítics, organitzacions sindicals, organitzacions sectorials, entitats de defensa de drets de ciutadania, plataformes unitàries, etc.) i la necessitat de disposar d'una estructura organitzativa forta i efectiva.

Altre repte o oportunitat que hem d'afrontar com a moviment unitari és el canvi d'escenari que representa la configuració del nou Govern estatal. L'assoliment del Govern per part d'un dels partits que lideren la reivindicació al País Valencià no ha de portar a cap canvi en la plataforma reivindicativa ni en els fonaments dels canvis exigits, però de segur que obliga a plantejar-nos com ha de ser la nostra acció concreta de relació amb l'executiu central i el nou paper que pot jugar el partit que ara ha estat remogut de la Moncloa.

És a dir, que estem davant dos reptes que no podem defugir: l'articulació de les entitats cíviques i socials per mantenir la força i la transversalitat de la reivindicació i l'adaptació de l'acció política al nou escenari en les relacions amb el Govern central. No serà fàcil, però l'oportunitat d'avançar, de manera molt significativa, en la defensa dels drets de l'estat del benestar i en la consciència de la nostra identitat i capacitat de reivindicació com a poble ens animen a no defallir i posar en joc tota la nostra empena i capacitats.

El poble valencià exigeix sense més demora un finançament i unes inversions justes. Totes unides ho aconseguirem. El sindicalisme de classe serà present amb tota la seua força per assolir-ho.